

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Articuli, de quibus egerunt visitatores in regione Saxoniae

Melanchthon, Philipp

[Wittenberg], 1527

De libero arbitrio

[urn:nbn:de:bsz:31-93298](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-93298)

dictis cognoscere, tantū docent pleriq;
de superioribus rebus magis necessarijs,
nihil aut raro loquuntur, quod est planē
glutire camelum, & excolare culicem.

DE LIBERO ARBITRIO

Volo etiā nonnihil de libero arbitrio
adscribere, quomodo doceri debeat, de
quo pleriq; ualde incōmode loquunt,
& quia clamitant omnino nos nihil fa-
cere posse, aliud nihil docēt, quā diffi-
dētiā, quæ multa peccata parit in uulgo.

Voluntas humana, est uis libera, ut fa-
cere possit iusticiā carnis, seu iusticiā ci-
uilem, ubi lege & uī cogit, ut non furari,
non occidere, non mœchari. Paulus em̄
quum iusticiam carnis uocat, docet esse
quandam iusticiæ partē, quam caro coa-
cta suis uiribus faciat, Rom. 2. Gentes na-
tura faciunt, quæ legis sunt. Quid autē
faciunt nisi ciuile iusticiam? Exigit autē
deus iusticiam hāc, 1. Timoth, 1. Lex est
iniustis posita, uult deus coerceri rudes
& imperitos doctrina legis.

Propterea doceant, in nostra manu si
cogatur uī esse carnem frenare, & ciuile
iusticiā

iusticiã præstare, & hortentur diligenter
ad recte uiuendũ, quia deus hanc quoq;
iusticiam exigit, & grauiter puniet illos,
qui adeo negligenter uiuunt, & somniãt
hanc iusticiam non esse in nostra manu
si extorqueatur. Et sicut alijs donis dei
bene uti debemus, ita etiã uiribus, quas
deus naturæ tribuit, bene uti debemus.

Sed has uires diabolus impedit, qui
agitat corda ad peccandũ, & propemo
dũ cogit, id ergo moneant homines, ut
accendantur ad petendũ auxiliũ à deo.
Ita deus adiuuabit etiã naturalia dona.

Secundo, uolũtas humana non est li
bera, si respicias opera spiritalia, ut uerã
fidẽ habere erga deũ, castũ cor, depone
re cõcupiscentiã, sui amorẽ. Sic enim ait
Paulus: Animalis. i. carnalis homo, non
percipit ea, quæ dei sunt. Rom. 8. Legi
dei non potest subijci. Vera illa spirita
lia non potest efficere ratio, scilicet timo
rem dei, castũ cor, gaudiũ in cruce. Atq;
hoc est demũ uerã & Christianã iusticiã
diuinitus accipiendam esse. Ciuilis iusti
cia nõ est satis coram deo, quamuis etiã
deus exigit eam.

De

DE LEGE

Lex est docenda propter duas causas, habet enim duos effectus, coërcere carnem, & terrere conscientiam.

Primum igitur docenda est & urgenda, ut coërcëatur rudes homines, iuxta illud: Lex est posita propter transgressiones, scilicet, cauendas. Item: Lex est iniustis posita. Non enim delectatur Deus ista uitæ feritate quorundam, qui quum audierint, non iustificari nostris uiribus & operibus, somniant se uelle expectare à Deo, donec trahantur, interea uiuunt impurissime. Hi maximas pœnas dabunt Deo. Sunt igitur ualde obiurgandi à docentibus in Ecclesia.

Secundo, docenda est lex, ut terreat conscientias, iuxta illud: Per legem cognitio peccati, id est, ut homines ad pœnitentiam uocentur, & per pœnitentiam ad fidem & ad iustitiam Christianam. Hos duos effectus legis ob oculos & in conspectu habeant. Hi qui docent in Ecclesijs, diligenter tradant doctrinã legis, alioqui, ubi doctrina fidei
fine

sine lege traditur, infinita scandala oriun-
tur: uulgus fit securum, & somniat se ha-
bere iustitiam fidei, quia nesciunt
fidē in his tantum esse posse,
qui habent contri-
ta per legem
corda.

A M E N.

1 5 3 7

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

